

Strategisk riktlinje för antibiotika

Innehåll

1. Våra värderingar och principer.....	3
2. Bakgrund till vår strategiska riktlinje.....	3
2.1. Vårt sätt att arbeta	3
3. Vår strategiska riktlinje	4
3.1. Allmänna mål och krav.....	4
Bilaga 1: Översiktlig jämförelse mellan denna policys kriterier samt lagstiftning i Sverige och Europa	5

1. Våra värderingar och principer

Där Lidl har en påverkan på människor, djur och miljö och där vi kan förbättra vår påverkan vill vi göra det. Genom att ställa krav på djurvälstånd i form av antibiotikaanvändning kan vi vara med och bidra till att minska risken för motståndskraftiga bakterier.

Den här policyn har tagits fram i samklang med Lidl Sveriges Policy för djurvälstånd som täcker in flera aspekter inom detta ämne.

2. Bakgrund till vår strategiska riktlinje

Antibiotikaresistens anges av Världshälsoorganisationen som ett av de största hoten mot människors hälsa och livsmedelssäkerhet. Antibiotikaresistens förekommer naturligt men överanvändningen av antibiotika påskyndar processen. Resultatet är att ett växande antal infektioner blir svårare att behandla eftersom den antibiotika som används blir mindre effektiv. Att förlora möjligheten att bota vanliga sjukdomar som lunginflammation och gonorré är ett verkligt hot mot människors hälsa.

Erfarenheterna från bland annat Sverige visar att det är möjligt att minska behovet av antibiotika inom djurhållningen. Friska djur och god hygien är grunden för ett minimerat behov av antibiotika i djurhållningen. Europa har lagar om användning av antibiotika och dessa kommer att bli mycket strängare i januari 2022 - nästan i nivå med den svenska nationella nivån.

Lidl Sverige har undertecknat Svensk Dagligvaruhandels Antibiotikaöverenskommelse 2.0 där flera livsmedelsaktörer gemensamt tagit ställning mot överanvändning av antibiotika. Överenskommelsen ligger till grund för den här policyn.

2.1. Vårt sätt att arbeta

Då svenska leverantörer, producenter och uppfödare sedan länge har följt en av världens hårdaste antibiotikalagstiftningar, är den inhemska produktionen redan långt framme vad gäller de här frågorna. Sverige har för närvarande en av de lägsta användningarna av antibiotika till djur i Europa. Lidl, liksom övriga branschen, har även en del importerade produkter från länder som har lägre ambition i lagstiftningen. I dessa länder är gapet mellan lagstiftning och därmed dagsläget å ena sidan och Lidls antibiotikakriterier å andra sidan klart större. Ambitionen är därmed på längre sikt att påverka alla leverantörer – oavsett produktionsland.

MRL står för Maximum Residual Limits och är ett max-mått på hur mycket antibiotika som får vara kvar i produkten när den säljs till kund. Detta är någonting som är viktigt att följa upp på för att undvika att människor i onödan får i sig antibiotika. För att ta sig an den större och långt mer riskfyllda frågan om bakterieresistens, är MRL dock en irrelevant mätmetod. Den stora risken för människors hälsa med koppling till antibiotika ligger inte i att få i sig små mängder rest-antibiotika från livsmedel. Risken ligger i att överanvändningen av antibiotika leder till multiresistenta bakterier som blir motståndskraftig mot antibiotika och därmed underminerar vår möjlighet att få verkningsfullt antibiotikum om vi blir sjuka. För att detta ska undvikas måste antibiotikaanvändningen i minskas i stort.

3. Vår strategiska riktlinje

Omfattningen av denna policy gäller Lidl's Sveriges egna märkesvaror inom kategorierna:

- Kött
- Chark
- Mejeriprodukter¹
- Sjömat

Policyn ägs av inköpschefen och ska implementeras av inköpsorganisationen som en del av standarduppföljning av leverantörer. Nationellt förhandlade produkter prioriteras.

Lidl Sverige förbehåller sig rätten att granska efterlevnaden av denna policy när som helst. Frågor kan riktas till hallbarhet@lidl.se.

3.1. Allmänna mål och krav

Lidl Sverige arbetar för att tillämpa följande kriterier mot antibiotikaanvändning vid inköp av sina egna märkesvaror:

1. Antibiotika ska inte användas i tillväxtbefrämjande syfte.
2. Antibiotika får endast användas efter ordination av veterinär och ska vara godkända för användning till livsmedelsproducerande djur i enlighet med Codex².
3. Det ska finnas utförlig dokumentation av all användning av antibiotika, inklusive via foder och vatten. Ansvarig veterinär ska regelbundet gå igenom och signera dokumentationen. Data över användningen av antibiotika bör vid förfrågan kunna tillhandahållas av aktörerna i livsmedelskedjan.
4. Om antibiotika återkommande används till alla, eller majoriteten, djur i en viss ålderskategori ska skälen för detta dokumenteras, utredning ska genomföras av veterinär och ett åtgärdsprogram för att motverka hälsoproblemen ska tas fram och tillämpas. Målsättningen är att fasa ut återkommande användning.
5. Användning av kolistin, fluorokinoloner samt tredje eller fjärde generationens cefalosporiner – antibiotika som är särskilt viktiga för humansjukvården - ska endast ske när veterinär bedömer att inga andra behandlingsalternativ är effektiva.
6. För att aktivt förebygga och minska antibiotikaanvändningen ska en hälsoplan med rutiner för förebyggande hälsovård och minskad smittspridning finnas och följas. Planen ska ha fokus på strategiskt förebyggande djurhälsoarbete, inklusive smittskydd och djurvälstånd.

Lidl Sverige påverkar dessutom, i olika forum, leverantörer av andra varumärken att följa dessa kriterier.

¹ Definieras som mejeriprodukterprodukter med minst 75% mjölk innehåll.

² Codex = Code of Practice to minimize and contain antimicrobial resistance, CAC/RCP 61-2005. Under vissa omständigheter, t.ex. för viss odling av matfisk, kan istället för veterinär en lämplig utbildad person som är auktoriserad i enlighet med nationell lagstiftning vara tillämplig (se Codex).

Bilaga 1:

Översiktlig jämförelse mellan denna policys kriterier samt lagstiftning i Sverige och Europa

1. Antibiotika ska inte användas i tillväxtbefrämjande syfte.

- Codex: Paragraf 8 punkt 5.
- EU: Ej tillåtet. Observera att förordning (EU) 2019/6 som träder i kraft 28 januari 2022 artikel 118 ställer krav på att djurprodukter som importeras till unionen ska komma från djur som inte har fått antibiotika i tillväxtstimulerande syfte.
- Sverige: Se EU.

2. Antibiotika ska endast användas efter ordination av veterinär och ska vara godkända för användning till livsmedelsproducerande djur i enlighet med Codex³.

- Codex: Paragraf 13 och paragraf 59 punkt 3, samt paragraf 14.
- EU:
 - Till och med 27 januari 2022: Direktiv 2001/82/EG artikel 66-67 samt kapitel 3.
 - Från 28 januari 2022: Förordning (EU) 2019/6 artikel 105 samt artikel 5.
- Sverige: Se EU.

3. Det ska finnas utförlig dokumentation av all användning av antibiotika, inklusive via foder och vatten. Ansvarig veterinär⁴ ska regelbundet gå igenom och signera dokumentationen. Data över användningen av antibiotika bör vid förfrågan kunna tillhandahållas av aktörerna leverantörskedjan⁵.

- Codex: Paragraf 59 punkt 11 samt paragraf 56. Finns dock inget krav på signering.
- EU:
 - Till och med 27 januari 2022: Direktiv 2001/82/EG artikel 69 anger baskrav, medlemsstater kan bestämma om ytterligare krav. Inget krav på signering.
 - Från 28 januari 2022: Förordning (EU) 2019/6 artikel 108 medlemsstater kan bestämma om ytterligare krav. Inget krav på signering.
- Sverige: Se EU, vid villkorad läkemedelsanvändning finns krav på mer utförlig dokumentation, kontroll av veterinär och signering i djurskyddsdeklaration, se SJVFS 2019:32 kapitel 4.

³ Codex: Code of Practice to minimize and contain antimicrobial resistance, CAC/RCP 61-2005. Under vissa omständigheter, t.ex. för viss odling av matfisk, kan istället för veterinär en lämplig utbildad person som är auktoriserad i enlighet med nationell lagstiftning vara tillämplig (se Codex).

⁴ Under vissa omständigheter, t.ex. för viss odling av matfisk, kan istället för veterinär en lämplig utbildad person som är auktoriserad i enlighet med nationell lagstiftning vara tillämplig (se Codex).

⁵ I Storbritannien har merparten av dagligvaruhandeln tillgång till data över antibiotikaanvändningen genom leverantörskedjan, och vissa publicerar även den typ av data. [Läs mer här](#). Red Tractor, Storbritanniens ledande kvalitetscertifieringen för primärproduktion, införde 2018 krav kopplat till antibiotikaanvändning och har tagit fram ett särskilt [formulär](#) för redovisning av gårdens årliga antibiotikaförbrukning.

4. Om antibiotika återkommande används till alla djur i en viss ålderskategori ska skälen för detta dokumenteras, utredning ska genomföras av veterinär och ett åtgärdsprogram för att motverka hälsoproblemen ska tas fram och tillämpas.

- Codex: Paragraf 47 och paragraf 59.
- EU:
 - Till och med 27 januari 2022: Inget krav.
 - Från 28 januari 2022: Förordning (EU) 2019/6 artikel 107.
- Sverige. Se EU, vid villkorad läkemedelsanvändning finns även krav på besättningsutredning på plats i djurhållarens besättning med särskilt fokus på sjukdomsförekomst och djurhälsa, se SJVFS 2019:32 kapitel 4.

5. Användning av kolistin, fluorokinoloner samt tredje eller fjärde generationens cefalosporiner – antibiotika som är särskilt viktiga för humansjukvården - ska endast ske när veterinär bedömer att inga andra behandlingsalternativ är effektiva.

- Codex: Inget krav.
- EU: Till och med 27 januari 2022: Inget krav. Från 28 januari 2022: Förordning (EU) 2019/6 innehåller i dagsläget inte sådana krav. I artikel 107 ges dock kommissionen möjlighet att upprätta en lista över antibiotika som inte får användas.
- Sverige: Fluorokinoloner samt tredje eller fjärde generationens cefalosporiner: Reglerat genom SJVFS 2019:32 2 kap. 11 §.

6. För att aktivt förbygga och minska antibiotikaanvändningen ska en plan med rutiner för förebyggande hälsovård och minskad smittspridning finnas och följas. Planen ska ha fokus på strategiskt förebyggande djurhälsoarbete inklusive smittskydd och djurvälstånd (se sid. 6 gällande vad planen ska omfatta).

- Codex: Paragraf 59.
- EU:
 - Till och med 27 januari 2022: Inget krav.
 - Från 28 januari 2022: Förordning (EU) 2019/6 innehåller inte skarpa krav då det gäller hälsoplan men artikel 107 syftar till en ansvarsfull antibiotikaanvändning, och ett aktivt arbete för förebyggande djurhälsovård är en viktig del i detta.
- Sverige. Vid villkorad läkemedelsanvändning finns krav på besättningsutredning på plats i djurhållarens besättning med särskilt fokus på sjukdomsförekomst och djurhälsa, se SJVFS 2019:32 kapitel 4. För besättningar ansluten till frivillig hälsokontroll (se SJVFS 2015:17) bedöms kravet i stor utsträckning som uppfyllt.